

**A KÚRIA**  
**mint felülvizsgálati bíróság**

*Mfv.III.10.006/2013/4.szám*

*A Kúria a dr. Szabó Enikő ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 2.M.5922/2011. szám alatt indított és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2012. október 17-én kelt 2.M.5922/2011/17. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a 2013. június 10. napján tartott tárgyaláson meghozta a következő*

*í t é l e t e t:*

*A Kúria a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2.M.5922/2011/17. számú ítéletét hatályában fenntartja.*

*A felmerült felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.*

*I n d o k o l á s*

*A Budapest Főváros Kormányhivatala Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága az igénylő 2011. február 4-én benyújtott rokkantsági nyugdíj megállapítása iránti kérelmét határozatával elutasította, utalva a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal (NRSZH) szakvéleményén alapuló szakhatósági állásfoglalásra, miszerint össz-szervezeti egészségkárosodása 32 %-osra véleményezhető, az nem éri el a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) 36/A. §-ában írt mértéket.*

*Az igénylő fellebbezése folytán eljáró Országos Nyugdíjbiztosítási*

Igazgatóság másodfokú határozatával az elsőfokú döntést helybenhagyta és a fellebbezést elutasította annak megállapítása mellett, hogy az NRSZH másodfokú szakértői bizottságának szakvéleményén alapuló szakhatósági állásfoglalás szerint az igénylő össz-szervezeti egészségkárosodása 41 %-os, amely szintén nem éri el a törvény által meghatározott 50 %-os mértéket.

Az igénylő a határozatot keresettel támadta meg a munkaügyi bíróság előtt és annak megváltoztatását, a rokkantsági nyugdíjra való jogosultságának, illetve egészségkárosodásának magasabb mértékben való megállapítását, míg az alperes a kereset elutasítását kérte.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 2.M.5922/2011/17. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában utalt az igazságügyi orvosszakértői véleményben; a felperes által beszerzett szakértői véleményben - amelyet a felperes előadásának minősített - ; az arra adott igazságügyi szakértői kiegészítő véleményben foglaltakra és megállapította, hogy a felperes keresete nem megalapozott.

Az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapvetően megegyezett az NRSZH első- és másodfokú szakértői bizottságának álláspontjával. Az egészségkárosodás számítási módjában fennálló látszólagos eltérést az okozta, hogy a felperes betegségeit eltérő mértékben vették figyelembe. Pszichés állapotát illetően az orvosszakértői vélemény és a másodfokú NRSZH szakvélemény közötti eltérés oka az volt, hogy az ott figyelembe vett dipoláris affektív zavar kritériumai az orvosszakértői vélemény szerint nem teljesültek, annak feltétele ugyanis a felhangolt ún. mániás vagy hipomániás állapot, amely sem felperes elmondása szerint nem fordult elő, sem az orvosi dokumentációk nem utaltak rá. Ugyanígy a súlyos depressziós epizód kritériumai sem álltak fenn. Az igazságügyi orvosszakértői vélemény és az NRSZH első- és másodfokú szakértői bizottságának álláspontja egyértelmű és egyező volt abban, hogy a felperes egészségkárosodásának mértéke az alperes által hozott határozat időpontjában nem érte el az 50 %-ot. Az igazságügyi orvosszakértő a felperes által készíttetett magánszakvéleményre vonatkozóan szakértői véleményében tett megállapításait változatlan formában fenntartotta, azon indokolással, hogy abban pszichiátriai szempontból új adat, információ nem volt. A felperes első pszichiátriai kezelése a gerincműtét utáni lábadozás időszakában történt. A korábban tapasztalt munkahelyi stresszekkel összefüggő alkalmazkodási zavar részeként jelentkező szorongásos tünetek pihenésre, nyugtatók szedésére, munkahely váltásra rendeződtek.

Az igazságügyi orvosszakértői véleményben az orvosszakértő továbbra is azt hangsúlyozta, hogy a felperes tünetei nem merítették ki a depressziós epizódok kritériumait, ezért a munkaügyi bíróság úgy

foglalt állást, hogy az igazságügyi orvosszakértő kellő alapozottsággal és okszerűen indokolta meg, hogy a szakértői véleményében miért foglalt el olyan álláspontot, amelynek eredményeként a felperes össz-szervezeti egészségkárosodása az 50 %-os mérték alatt maradt, ami egyébként megegyezett az NRSZH első- és másodfokú szakhatósági állásfoglalásában foglaltakkal is. A bíróság mindezek után a felperes további bizonyítási indítványát szükségtelennek tartotta és mellőzte mind az igazságügyi orvosszakértő, mind a szakvéleményt készítő orvosok személyes meghallgatását.

A munkaügyi bíróság ítélete ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel a Pp. 182. § (3) bekezdése és a Pp. 183. § megsértése okán, a munkaügyi bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését - a Pp. 275. §-a szerint - és a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte.

A felülvizsgálati kérelmének indokolásában a felperes idézte a Pp. 182. és 183. §-ában írt rendelkezéseket és több legfelsőbb bírósági eseti döntést, utalva a kialakult bírói gyakorlatra a szakértői vélemények értékelése körében. Hivatkozott arra, hogy lényeges eljárási szabálysértésnek minősül, ha a bíróság nem biztosít lehetőséget a szakvéleménnyel kapcsolatos kérdések felvetésére és azoknak a szakértő által történő megválaszolására, az érdekelt fél szakvéleménnyel kapcsolatos észrevételeinek a szakértővel történő megvitatására. Amennyiben a szakvélemény aggályosságát az okozza, hogy az adott perben két ellentétes szakvélemény - akár lehet az egyik magánszakvélemény is - áll rendelkezésre, a szakértők együttes meghallgatása indokolt. A bíróság kellő szakmai ismeretek hiányában az ellentétes szakmai megállapításokat tartalmazó vélemények mérlegelésére a szakvéleményeket előterjesztő szakértők személyes meghallgatása nélkül nem jogosult. Ezért lényeges eljárási szabálysértés, ha a bíróság a perben felmerülő szakkérdést az ellentétes tartalmú szakvéleményt előterjesztő két egymástól független szakértő személyes meghallgatása útján nem kísérli meg tisztázni. Lényeges eljárási szabályt sért a bíróság, ha a szakértői vélemények közötti lényeges ellentmondások ellenére azok tisztázása nélkül hozza meg érdemi határozatát.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályában való fenntartását kérte annak jogszerűségére figyelemmel.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 3. § (6) bekezdése alapján a bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett

kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra - törvényben előírt időn belül - nyilatkozthassanak.

A Pp. 182. § (3) bekezdése alapján, amennyiben a szakvélemény hiányos, homályos, önmagával vagy a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a bíróság a fél indítványa esetén más szakértőt rendelhet ki.

A Kúria a per adatai alapján a következőket emeli ki.

A munkaügyi bíróság a felperesi indítványra a csatolt magánszakértői véleményre figyelemmel kiegészítette az igazságügyi orvosszakértői véleményt. A felperes által felkért szakértő az össz-szervezeti egészségkárosodás mértékét 50 %-ra véleményezte akként, hogy a mozgásszervi károsodást 30 %-ra, a pszichés megbetegedést 20 %-osra, a belgyógyászati károsodást 15 %-osra értékelte.

Az igazságügyi orvosszakértői csoport - merthogy ortopéd-traumatológiai és pszichiátriai szakértők végezték a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának felmérését - a mozgásszervi károsodást a magánszakértővel azonos mértékben 30 %-osra, a belgyógyászati károsodást - osztva a magasvérnyomás betegség (6 %) és emésztőszervrendszer betegségeket (5 %) - összesen 11 %-osra véleményezte, alig eltérően a felperes által csatolt szakvéleményben megállapított értéktől. A pszichiátriai károsodást azonban csak 10 %-osra értékelték az igazságügyi szakértők és ennek részletes indokát is adták. Nevezetesen hogy sem a rendelkezésre álló orvosi iratok tartalma, gyógyszerek, illetve azok hiánya - minthogy a kezeléshez nem volt szükséges gyógyszerek alkalmazására -, arra a következtetésre vezetett, hogy a felperes tünetei nem merítették ki a depresszió kritériumait.

Mindezek részletes indokát a munkaügyi bíróság is döntésében kifejtette. A felperes által hivatkozott elvi iránymutatást adó legfelsőbb bírósági döntések mind utaltak a szakértői vélemények közötti ellentétek feloldására, a szakértők meghallgatásának szükségességére, illetve arra, hogy az ennek elmulasztása lényeges eljárásjogi szabálysértésnek minősül. A jelen eljárásban azonban az igazságügyi orvosszakértői vélemény kiegészítés tárgyában tett felperesi indítványra a szakértő a kiegészítő szakvéleményében reagált, választ adott a felperes által feltett kérdésekre, illetve a magánszakértői véleményben foglaltak ismeretében azt véleményezte, fenntartva a korábban előadottakat.

Az igazságügyi orvosszakértői vélemény az össz-szervezeti egészségkárosodás mértékét illetően az NRSZH bizottságainak

véleményétől ugyan némileg eltér, azonban ennek az eltérésnek - figyelemmel a végkövetkeztetésre - perdöntő jelentősége nincs. Ezért megállapítható, hogy a munkaügyi bíróság három egybehangzó orvosszakértői vélemény alapján állapította meg azt, hogy a felperes egészségkárosodásának mértéke nem éri el a felperes által megállapítani kért 50 % feletti mértéket.

A szakvélemények ütköztetése, illetve másik szakértő vagy szakértői testület kirendelése abban az esetben válhat szükségessé a Pp. 182-183. §-ai alapján, amennyiben a szakvélemények egymásnak ellentmondanak. Az a körülmény, hogy a felperes álláspontja szerint az orvosi iratok, a magánszakértő által megállapított egészségkárosodás mértéke, és az igazságügyi szakértő által meghatározottak között eltérés van, nem teszi lehetővé további bizonyítás elrendelését, újabb szakértő bevonását, további szakvélemény kiegészítését, mert nem minősül hiányosnak a szakvélemény. Önmagában az NRSZH másodfokú orvosi bizottságának véleményét és az igazságügyi orvosszakértői véleményt nem teszi aggályossá az, hogy a felperes saját egészségkárosodását magasabb mértékűnek értékeli, és az sem, hogy nem pszichiátriai szakorvosi képzettséggel rendelkező - legalábbis ez nem igazolt - magánszakértői vélemény pont ezen tárgyban eltérő megállapításra jutott. Ezért további bizonyítás lefolytatása, a szakértők meghallgatása szükségtelen lett volna.

A felperes nem megalapozottan sérelmezte az össz-szervezeti egészségkárosodás meghatározásának módját. A Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében, így az Mfv.III.10.256/2010/4. számú ítéletében is kifejtette, hogy az egészségkárosodás meghatározása - egyezően az igazságügyi szakértők által előadottakkal - szigorú szakmai irányelvek alapján és nem az egyes betegségekhez társítható egészségkárosodások matematikai összeadásával határozható meg.

A munkaügyi bíróság a tényállás megállapításához szükséges bizonyítás lefolytatásával aggálytalan szakvélemény alapján hozta meg döntését, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pernyertes alperes felülvizsgálati eljárási költséget nem igényelt, ezért a Kúria e körben a határozathozatalt mellőzte a Pp. 78. § (2) bekezdése szerint.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli a Tny. 81. §-a alapján.

Budapest, 2013. június 10.

*Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné  
dr. Dualszky Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k.  
bíró*

*A kiadmány hiteléül:*

*kúriai tisztviselő*